

Ústav romanistiky Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
Hodnocení vedoucí bakalářské práce

Název práce: Anglicismy v oblasti kryptoměn ve španělštině a češtině: srovnávací
korpusová analýza
Autor práce: Erik Wendl

Rozvoj kryptoměnového trhu v mezinárodním měřítku se promítá do jednotlivých jazyků, jež obohacuje o termíny pocházející z angličtiny (*blockchain, mining, bearish sentiment* aj.), které postupně pronikají i do běžné komunikace. Cílem práce proto bylo vyselektovat nejfrekventovanější anglicismy z oblasti kryptoměn a kontrastivně porovnat způsoby jejich přejímání do češtiny a španělštiny, případně vyhodnotit stadium jejich „zdomácnění“ analyzováním adaptačních mechanismů již aplikovaných na vybrané pojmy v cílových jazycích. Volba tématu reaguje na bakalandovu studijní specializaci tím, že propojuje komponentu z oblasti mezinárodního obchodu s lingvistikou, v níž dosud kryptoměnové terminologii nebyla věnována dostatečná pozornost.

V teoretické rovině byla od bakalanda očekávána perspektiva lexikologická, se zřetelem k odbornému jazyku jako diafázické varietě, nikoliv tedy přístup translatologicky analyzující převod odborné terminologie z výchozího do cílových jazyků. Přesto jsou však výstupy práce včetně trojjazyčného glosáře využitelné v překladatelské praxi a objasňují i tak specifické situace, jako je např. užití výpůjčky v nadpisech, a naopak kalkování stejného výchozího pojmu v těle článků u vybraných kryptoměnových anglicismů (např. *whale*, resp. *ballena* či *velryba*).

Z optiky vedoucí práce mohou konstatovat, že se autor zhostil svého úkolu svědomitě, s nadšením, samostatností i potřebnou mírou sebereflexe, kterou prokazoval při pravidelných konzultacích. Ve své práci plynule postupoval od teoretických východisek k empirickému výzkumu. Nejprve, ve shodě se zadáním, z lexikologického hlediska představil relevantní procesy obohacování slovní zásoby, jejichž uplatnění očekával při pojmenovávání nových skutečností z odborné oblasti kryptoměn v cílových jazycích (zkratky, výpůjčky, kalky, hybridy, neologismy), podrobněji se věnoval anglicismům a adaptačním mechanismům a rovněž stručně uvedl problematiku technolektu i samotného kryptoměnového trhu. V teoretickém výkladu autor kontrastivně vycházel z adekvátní české i hispanofonní bibliografie (např. Alvar Ezquerro, Černý, Ulašin, Cvrček a kol.).

Vzhledem k novodobosti kryptoměnového trhu nebyly, alespoň pokud je nám známo, dosud sestaveny reprezentativní knižní výkladové či překladové slovníky s danou specializací. Podobně ani data obsažená v korpusech (ČNK, CORPES XXI aj.) nejsou dostačující pro získání reprezentativního vzorku, a proto byly pro kontrastivní analýzy vedle korpusů (Araneum Bohemicum Maius a Araneum Hispanicum Maius) zcela logicky a v souladu se zadáním využity elektronické zdroje (on-line kryptoměnové slovníky a portály pro oba cílové jazyky), u nichž byl prokázán český, resp. hispánský původ autorů. Pracovní postup i konkrétní zdroje dat autor popsal v úvodu do šesté kapitoly věnované analýzám a ke zvolené metodice nemám výhrad. V závislosti na četnosti užití bylo vhodně vybráno jedenáct kryptoměnových anglicismů (*cryptocurrency, blockchain, DeFi, fiat money, mining* aj., viz s. 7 či 65 práce), které byly stručně obsahově definovány, následně byl analyzován způsob jejich převodu do češtiny a španělštiny, a nakonec bylo provedeno mezijazykové srovnání zvolených procesů. Tento přístup umožnil testovat jasně stanovené hypotézy (s. 29), a sice že čeština i španělština budou upřednostňovat přejímky před tvořením vlastních slov a zároveň se budou uchýlovat ke srovnatelným jazykovým procesům obohacování.

Se samotnou klasifikací těchto procesů (výpůjčky, kalky, hybridy) i s identifikací adaptačních mechanismů (např. u *stakování, stakovaných; minování*) se autor v praxi vypořádal úspěšně. Za velmi zdařilou považuji zejména analýzu pojmu *fiat money* pro oba jazyky, kde byla jednoznačně prokázána schopnost orientovat se i ve složitějších situacích (hybridní složenina s identickým kalkem – *fiat peníze, dinero fiat*, hybridní složenina s přibližným kalkem – *fiat měna, kalk – dinero fiduciario*). Kvituji také vynalézavost při filtrování výsledků na kryptoměnových portálech (např. rozřešení problematického vyhledání výpůjčky vs. kalku u *miner :: minero* na webovém portále prostřednictvím plurálu *miners :: mineros* apod.). Domnívá se autor, že by kryptoměnové portály mohly rozlišovat např. i gramatický rod, např. *minera(s)*, resp. *těžařka/y*? O něco přesnější analýzu by naopak možná vyžadoval pojem *bearish sentiment – medvědí sentiment*, u něž nemůžeme s jistotou určit, zda např. „sentiment“

v češtině je spíše vypůjčen či kalkován, resp. mohli bychom polemizovat o alternativě ve formě slov „pocit, nálada“, která naopak u španělského *sentimiento* s inherentním širším významem nevyvstává (a podobně by tomu bylo i u analogického *bullish sentiment* – *býčí sentiment* – *sentimiento alcista*). U pojmu *DeFi* kladně hodnotím, že se bakaland nenechal unést zkracováním ve výchozím jazyce, a i tak pro češtinu a španělštinu jako proces převodu správně identifikoval výpůjčku (přesto byl výklad zkratk v teoretické části na místě jako podklad pro rozlišení procesů aplikovaných ve výchozím a cílovém jazyce). Podstatným výstupem pak není jen potvrzení hypotéz, ale i zdařilý trojjazyčný glosář, který reflektuje různé překladové možnosti a z něž jsou dobře patrné případné asymetrie mezi porovnávanými cílovými jazyky.

Práci by mohlo být vytýkáno, že ne vždy jsou v průběhu analýz uváděna absolutní čísla výskytu příslušných výpůjček, kalků či hybridů, která by umožňovala přesnější a věrohodnější porovnání preferovaných mechanismů obohacování slovní zásoby z kryptoměnové oblasti mezi češtinou a španělštinou. Vzhledem k novodobosti tématu, nedostačujícím korpusovým datům a stávající variabilitě, resp. oscilaci i u jednoho autora v rámci jednoho článku je to však zcela pochopitelné a hlavním přínosem práce je právě poukázání na současné stadium koexistence dublet (např. *blockchain* – *cadena de bloques* ve španělštině), případně specializace jednotlivých variant na určité kontexty (nadpisy a názvy vs. tělo textu). Jak ostatně správně bakaland podotýká v závěru práce, až s postupem času se ukáže, zda a která varianta se ustálí.

K formální podobě práce nemám výhrad, občas autorovi unikla shoda podmětu s přísudkem ve středním rodě (s. 14, 42, 65) či formulační nepřesnost (s. 17 – „převedení nového významu na již existující slovo v přejímaném jazyce“, s. 40 – „Nicméně nelze považovat tyto zkratky za proces zkracování, ...“), ale jinak jsou jazykové nedostatky minimální. Práce je jasně strukturovaná, grafická prezentace výsledků přehledná, styl redakce adekvátní. Zdůrazňuji svědomitost při citování četných bibliografických i elektronických pramenů, které zachovává požadovanou normu, schopnost syntézy i jasné identifikování východisek pro možné budoucí studie (např. kolísání rodu při užití členů s názvy jednotlivých kryptoměn).

Závěr: S uvážením výše uvedeného konstatuji, že Erik Wendl prokázal schopnost systematicky pracovat, syntetizovat teoretické poznatky a provést plnohodnotný jazykovědný výzkum. I přes drobné připomínky jeho práci vřele **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku **výborně** s tím, že výsledné hodnocení bude stanoveno na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích dne 3. srpna 2023

Mgr. Markéta Šmídová, Ph.D.